

Obsah

1. SVAZEK

PŘEDMLUVA K TŘETÍMU VYDÁNÍ	1
1 ÚVOD	2
2 VYBRANÉ PŘÍZNAKY VNITŘNÍCH CHOROB	6
2.1 Bolest	6
2.1.1 Bolest na hrudi	7
2.1.2 Chronická bolest břicha	9
2.1.3 Funkční poruchy (dyspepsie)	9
2.1.4 Organická onemocnění	10
2.1.5 Závěry pro praxi	12
2.2 Dušnost	12
2.3 Poruchy vědomí	13
2.3.1 Kvantitativní poruchy vědomí	13
2.3.2 Kvalitativní poruchy vědomí	18
2.4 Masivní krvácení z trávicí trubice	18
2.4.1 Masivní krvácení z horní části trávicí trubice	18
2.4.2 Masivní krvácení z dolní části trávicí trubice	22
2.5 Průjem (diarea, diarrhoea)	25
2.5.1 Průjem akutní	26
2.5.2 Průjem chronický	26
2.6 Zácpa (obstipace, konstipace)	26
2.6.1 Akutní zácpa	26
2.6.2 Chronická zácpa	26
2.7 Horečky nejasného původu	27
3 ŠOK A KARDIOPULMONÁLNÍ RESUSCITACE	31
3.1 Oběhové šokové stavy	31
3.2 Kardiopulmonální resuscitace	37
3.2.1 Základní KPR dospělých	37
3.2.2 Rozšířená KPR dospělých	41
3.2.3 Kontraindikace a ukončení KPR	43
3.2.4 KPR dětí	43
4 KARDIOLOGIE	45
4.1 Vyšetřovací metody v kardiologii	45
4.1.1 Elektrokardiografie (EKG)	45
4.1.2 Echokardiografie	47
4.1.3 Metody nukleární medicíny	50
4.1.4 Katetrizační metody	55
4.1.5 Počítačová tomografie a magnetická rezonance	60
4.2 Ateroskleróza a rizikové faktory	64
4.2.1 Zánět a ateroskleróza	64
4.2.2 Patologie aterosklerotické léze	65
4.2.3 Rizikové faktory aterosklerózy	68
4.2.4 Subklinická ateroskleróza	71
4.2.5 Význam rizikových faktorů a jejich ovlivnění	71

4.3	Ischemická choroba srdeční	71
4.3.1	Akutní koronární syndrom	72
4.3.2	Chronická ICHS	81
4.4	Srdeční selhání	85
4.4.1	Akutní levostranné srdeční selhání, akutní dekompenzace chronického srdečního selhání	86
4.4.2	Chronické levostranné srdeční selhání	90
4.4.3	Akutní pravostranné srdeční selhání	98
4.4.4	Chronické pravostranné srdeční selhání	99
4.4.5	Hyperkinetické srdeční selhání	99
4.5	Poruchy srdečního rytmu	100
4.5.1	Bradyarytmie	105
4.5.2	Tachyarytmie	107
4.6	Chlopenní vady	120
4.6.1	Stenóza aortální chlopně	120
4.6.2	Insuficience aortální chlopně	122
4.6.3	Stenóza mitrální chlopně	123
4.6.4	Insuficience mitrální chlopně	124
4.6.5	Onemocnění pravostranných chlopní	125
4.6.6	Infekční endokarditida	126
4.7	Vrozené vývojové vady srdce v dospělosti	128
4.7.1	Základní mechanismy fetální cirkulace	128
4.7.2	Necyanotické vrozené vývojové vady srdce	129
4.7.3	Cyanotické vrozené vývojové vady srdce	131
4.7.4	Koarktace aorty	132
4.8	Onemocnění myokardu a perikardu	134
4.8.1	Kardiomyopatie	134
4.8.2	Myokarditidy	138
4.8.3	Onemocnění perikardu	139
4.8.4	Nádory srdce	142
4.9	Chronická plicní hypertenze	142
4.9.1	Plicní arteriální hypertenze	145
4.9.2	Plicní hypertenze u srdečních onemocnění	147
4.9.3	Plicní hypertenze u respiračních onemocnění	147
4.9.4	Chronická tromboembolická plicní hypertenze	147
5	ARTERIÁLNÍ HYPERTENZE	149
5.1	Sekundární hypertenze	164
5.1.1	Endokrinní hypertenze	164
5.1.2	Hypertenze u syndromu spánkové apnoe	168
5.1.3	Neurogenní hypertenze	170
5.1.4	Hypertenze vyvolaná léky	170
6	CÉVNÍ MOZKOVÉ PŘÍHODY	171
6.1	Klinický obraz CMP	171
6.2	Organizace péče o pacienty s CMP v ČR	175
6.3	Ischemická CMP	177
6.4	Intracerebrální krvácení	181
6.5	Subarachnoidální krvácení	183
6.6	Cerebrální venózní trombóza	184
6.7	Rehabilitace po CMP	185
6.8	CMP v péči internisty	185
7	ANGIOLOGIE	189
7.1	Diagnostika onemocnění tepen	189
7.2	Ischemická choroba dolních končetin	196

7.3	Akutní končetinová ischemie	200
7.4	Chronická kritická končetinová ischemie	204
7.5	Disekce aorty	207
7.6	Aneuryzma břišní aorty	212
7.7	Arteriální aneuryzmata	214
7.8	Kompresivní syndrom arteria poplitea (entrapment syndrom) a cystická degenerace adventicie	216
7.9	Kompresivní syndrom truncus coeliacus	217
7.10	Viscerální ischemie	217
7.11	Onemocnění renálních tepen	219
7.12	Syndrom horní hrudní apertury	222
7.13	Thrombangiitis obliterans (Buergerova choroba)	224
7.14	Raynaudův fenomén	225
7.15	Vazoneurózy	226
7.16	Diagnostika onemocnění žilního systému	228
7.17	Trombembolická nemoc – flebotrombóza a plicní embolie	230
7.17.1	Flebotrombóza	230
7.17.2	Plicní embolie	234
7.18	Varixy dolních končetin a chronická žilní insuficience	239
7.19	Žilní záněty	242
7.20	Lymfedém	244
8	METABOLISMUS	247
8.1	Diabetes mellitus	247
8.1.1	Diabetes mellitus 1. typu	258
8.1.2	Diabetes mellitus 2. typu	263
8.1.3	Další typy diabetu	267
8.1.4	Akutní komplikace diabetu	269
8.1.5	Pozdní komplikace diabetu	271
8.1.6	Praktické otázky léčby diabetu	276
8.2	Hyperlipoproteinémie a dyslipidémie	281
8.3	Obezita	291
8.4	Metabolický syndrom	302
8.5	Poruchy výživy a základy nutriční podpory	307
8.5.1	Podvýživa	307
8.5.2	Poruchy z nedostatku nebo nadbytku vitaminů a stopových prvků	311
8.5.3	Základy nutriční podpory	313
8.5.4	Péče o vnitřní prostředí	323
8.5.5	Základy dietního systému	327
8.6	Metabolické osteopatie	328
8.6.1	Osteoporóza	328
8.6.2	Osteomalacie	337
8.6.3	Pagetova choroba	340
8.6.4	Vzácnější metabolické osteopatie	340
2. SVAZEK		
9	ENDOKRINOLOGIE	342
9.1	Definice a základní principy endokrinologie	342
9.2	Onemocnění hypotalamo-hypofyzárního systému	344
9.2.1	Onemocnění hypotalamu	344
9.2.2	Onemocnění adenohipofýzy	345
9.2.3	Onemocnění neurohypofýzy	354

9.2.4	Syndrom prázdného sedla	356
9.3	Onemocnění štítné žlázy	356
9.3.1	Hypothyreóza (myxedém)	356
9.3.2	Hypertyreóza	359
9.3.3	Záněty štítné žlázy	361
9.3.4	Uzly štítné žlázy	363
9.3.5	Karcinom štítné žlázy	364
9.3.6	Struma	366
9.4	Onemocnění příštítných tělísek	368
9.4.1	Primární hyperparatyreóza	368
9.4.2	Sekundární a terciární hyperparatyreóza	370
9.4.3	Hypoparatyreóza	370
9.5	Onemocnění nadledvin	371
9.5.1	Onemocnění kůry nadledvin	371
9.5.2	Onemocnění dřene nadledvin	378
9.5.3	Incidentalomy nadledvin	378
9.6	Onemocnění mužských pohlavních žláz	380
9.6.1	Mužský hypogonadismus	380
9.6.2	Klinefelterův syndrom	381
9.6.3	Kryptorchismus	382
9.6.4	Nádory varlat	382
9.6.5	Gynekomastie	383
9.7	Onemocnění ženských pohlavních žláz	384
9.7.1	Ženský hypogonadismus	384
9.7.2	Poruchy menstruačního cyklu	385
9.7.3	Syndrom polycystických ovaríí	386
9.7.4	Turnerův syndrom	387
9.8	Endokrinně aktivní tumory gastrointestinálního traktu	388
9.8.1	Karcinoid	388
9.8.2	Inzulinom	389
9.8.3	Gastrinom	390
9.8.4	Ostatní endokrinně aktivní tumory gastrointestinálního traktu	390
9.9	Polyglandulární syndromy	391
9.9.1	Autoimunitní polyglandulární syndromy	391
9.9.2	Syndromy mnohočetné endokrinní neoplazie (MEN)	393
9.9.3	Ostatní polyglandulární syndromy	394
9.10	Dynamické testy v endokrinologii	394
10A	GASTROENTEROLOGIE	396
10.1	Nemoci jícnu	396
10.1.1	Anatomické a fyziologické poznámky	396
10.1.2	Vrozené a získané strukturální odchylky	396
10.1.3	Poruchy motility jícnu	398
10.1.4	Refluxní choroba jícnu	400
10.1.5	Záněty jícnu	404
10.1.6	Poškození jícnu toxickými látkami a traumaty	405
10.1.7	Nádory jícnu	406
10.2	Nemoci žaludku a duodena	408
10.2.1	Anatomické a fyziologické poznámky	408
10.2.2	Peptický vřed žaludku a duodena	409
10.2.3	Gastritidy a gastropatie	414
10.2.4	Nádory žaludku	418
10.2.5	Bezoáry a cizí tělesa	422
10.2.6	Funkční žaludeční poruchy	422
10.3	Onemocnění tenkého střeva	423

10.3.1	Anatomické a fyziologické poznámky	423
10.3.2	Malabsorpční syndrom	424
10.3.3	Celiakie (gluten senzitivní enteropatie)	428
10.3.4	Divertikly tenkého střeva	432
10.3.5	Nádory tenkého střeva	432
10.3.6	Cévní poruchy tenkého střeva	433
10.4	Onemocnění tlustého střeva	434
10.4.1	Anatomické a fyziologické poznámky	434
10.4.2	Funkční poruchy tlustého střeva	435
10.4.3	Divertikulární choroba	438
10.4.4	Idiopatické střevní záněty	440
10.4.5	Neinfekční záněty tlustého střeva	447
10.4.6	Infekčně podmíněné záněty tlustého střeva	450
10.4.7	Hereditární nepolypózní a polypózní syndromy tlustého a tenkého střeva	452
10.4.8	Nádory tlustého střeva	454
10.4.9	Choroby řitě a konečníku	459
10.5	Nemoci slinivky břišní	462
10.5.1	Vrozené vývojové vady	462
10.5.2	Akutní pankreatitida	462
10.5.3	Chronická pankreatitida	465
10.5.4	Karcinom pankreatu	467
10.5.5	Neuroendokrinní nádory (NET) pankreatu	469
10.6	Nemoci žlučníku a žlučových cest	469
10.6.1	Cholelitiáza	470
10.6.2	Akalkulózní cholecystitida	473
10.6.3	Cholangitidy	473
10.6.4	Nádory žlučníku a žlučových cest	475
10.6.5	Onemocnění Vaterovy papily	476
	Obrazová příloha ke kapitole 10A	477
10B	HEPATOLOGIE	480
10.7	Onemocnění jater	480
10.7.1	Anatomické a fyziologické poznámky	480
10.7.2	Laboratorní vyšetření	481
10.7.3	Zobrazovací a další diagnostické metody	485
10.7.4	Ikterus	485
10.7.5	Cholestáza	487
10.7.6	Infekční choroby jater	488
10.7.7	Alkoholové jaterní poškození	491
10.7.8	Nealkoholové ztukovatění jater a steatohepatitida	492
10.7.9	Metabolické nemoci jater	493
10.7.10	Autoimunitní postižení jater a biliárního systému	496
10.7.11	Toxické poškození jater	499
10.7.12	Jaterní insuficience a jaterní selhání	500
10.7.13	Cirhóza a její komplikace	502
10.7.16	Transplantace jater	511
10.7.17	Játra a těhotenství	511
11	PNEUMOLOGIE	515
11.1	Zánětlivá onemocnění dolních dýchacích cest	515
11.1.1	Akutní tracheobronchitida	516
11.1.2	Chronická obstrukční plicní nemoc – CHOPN	517
11.1.3	Asthma bronchiale	526
11.1.4	Bronchiektazie	533
11.1.5	Bronchiolitidy	535

11.2	Zánětlivá onemocnění plic	536
11.2.1	Infekční pneumonie	537
11.2.2	Neinfekční záněty plic	542
11.2.3	Plicní absces	543
11.3	Tuberkulóza a jiné mykobakteriózy	545
11.3.1	Tuberkulóza	545
11.3.2	Netuberkulózní mykobakteriózy	549
11.4	Intersticiální plicní procesy	550
11.4.1	Idiopatické intersticiální pneumonie	552
11.4.2	Sarkoidóza a jiné plicní granulomatózy	554
11.4.3	Exogenní poškození intersticia	558
11.4.4	Postižení plic u systémových onemocnění	560
11.4.5	Vzácné intersticiální plicní procesy	562
11.5	Nádory plic a průdušek	562
11.5.1	Karcinom plic	562
11.5.2	Jiné nádory plic a průdušek	573
11.5.3	Sekundární nádory plic	574
11.6	Onemocnění pleury	575
11.6.1	Pleuritida	575
11.6.2	Pleurální výpotek	577
11.6.3	Pneumotorax	579
11.6.4	Nádory pleury	581
11.7	Onemocnění mediastina	582
11.7.1	Nádory mediastina	582
11.7.2	Záněty mediastina	584
11.8	Syndrom spánkové apnoe a hypoventilace	585
11.8.1	Syndrom spánkové apnoe	586
11.8.2	Hypoventilační syndromy	588
11.9	Respirační insuficience	589
11.10	Vrozená onemocnění plic	593
11.10.1	Vývojové vady	593
11.11	Transplantace plic	594
11.11.1	Jednostranná a oboustranná transplantace plic	594
11.11.2	Transplantace srdce a plic	595
11.12	Cystická fibróza	595
12	NEFROLOGIE	597
12.1	Nemoci glomerulů	600
12.1.1	Nefrotický syndrom	602
12.1.2	Akutní poststreptokoková glomerulonefritida	603
12.1.3	Rychle progredující glomerulonefritidy	604
12.1.4	Chronické glomerulopatie	606
12.1.5	Renální a renovaskulární hypertenze	612
12.2	Vrozená onemocnění ledvin	614
12.3	Infekce močových cest	617
12.4	Tubulointersticiální nefritidy	620
12.5	Urolitiáza	622
12.6	Obstrukce močových cest	623
12.7	Nádory ledvin	624
12.8	Nemoci ledvin v těhotenství	626
12.9	Akutní selhání ledvin	627
12.10	Chronické selhání ledvin	631

3. SVAZEK

13 PORUCHY VNITŘNÍHO PROSTŘEDÍ	640
13.1 Poruchy elektrolytové homeostázy	640
13.1.1 Hyponatremie	640
13.1.2 Hypernatremie	643
13.1.3 Hypokalemie	644
13.1.4 Hyperkalemie	645
13.1.5 Hyperkalcemie	647
13.1.6 Hypokalcemie	648
13.1.7 Hyperfosfatemie	649
13.1.8 Hypofosfatemie	650
13.1.9 Hypomagnezemie	651
13.1.10 Hypermagnezemie	652
13.2 Poruchy acidobazické rovnováhy	652
13.2.1 Metabolická acidóza	652
13.2.2 Metabolická alkalóza	654
13.2.3 Respirační acidóza	655
13.2.4 Respirační alkalóza	656
13.3 Poruchy hydratace	657
13.3.1 Dehydratace	657
13.3.2 Hyperhydratace	658
14 REVMATOLOGIE	659
14.1 Přístup k nemocnému s revmatickým onemocněním	659
14.2 Vyšetření v revmatologii	661
14.3 Revmatoidní artritida a juvenilní idiopatická artritida	663
14.3.1 Revmatoidní artritida	663
14.3.2 Juvenilní idiopatická artritida	669
14.4 Spondyloartritidy	670
14.5 Psoriatická artritida	675
14.6 Reaktivní artritidy	678
14.7 Enteropatické artritidy	680
14.8 Infekce a artritidy	681
14.8.1 Bakteriální (septické) artritidy	681
14.8.2 Virové artritidy	682
14.8.3 Artritidy asociované s infekcí	683
14.9 Systémový lupus erythematoses	685
14.10 Sjögrenův syndrom	688
14.11 Systémová sklerodermie	689
14.12 Idiopatické zánětlivé myopatie	691
14.13 Systémové vaskulitidy	693
14.13.1 Vaskulitidy velkých tepen	693
14.13.2 Vaskulitidy středních tepen	698
14.13.3 Vaskulitidy malých tepen	699
14.14 Osteoartróza	702
14.15 Artropatie indukované krystaly	704
14.16 Mimokloubní revmatismus	708
14.17 Sarkoidóza	710
14.18 Amyloidóza	711
14.19 Paraneoplastické syndromy	711
14.20 Kloubní syndromy při endokrinopatiích	712

15 KLINICKÁ IMUNOLOGIE A ALERGOLOGIE	714
15.1 Nemoci z poruch funkce imunity	714
15.2 Imunopatologické reakce	715
15.3 Imunodeficiency	716
15.3.1 Primární imunodeficiency	717
15.3.2 Sekundární imunodeficiency	723
15.4 Autoimunitní onemocnění	726
15.4.1 Přehled autoimunitních onemocnění	732
15.5 Alergie	735
15.5.1 Přehled jednotlivých alergických onemocnění	739
16 HEMATOLOGIE	746
16.1 Úvod a vyšetřovací metody	746
16.2 Poruchy erytrocytů	747
16.2.1 Anémie	747
16.2.2 Zvýšený počet erytrocytů	765
16.3 Poruchy leukocytů	766
16.3.1 Početní odchylky leukocytů	766
16.3.2 Kvalitativní odchylky leukocytů	766
16.4 Nádorová onemocnění krvetvorby	767
16.4.1 Myeloproliferativní choroby	767
16.4.2 Akutní leukemie	774
16.4.3 Nádorová lymfoproliferativní onemocnění	779
16.4.4 Nádory z histiocytárních a dendritických buněk	807
16.5 Poruchy koagulace a hemostázy	807
16.5.1 Krvácivé stavy z destičkových příčin	808
16.5.2 Krvácivé stavy z cévních příčin	813
16.5.3 Krvácivé stavy z poruch plazmatické koagulace	814
16.5.4 Trombofilní stavy	821
16.6 Hemoterapie	824
16.6.1 Imunohematologie	824
16.6.2 Účelná hemoterapie	827
16.6.3 Terapeutické hemaferézy	833
16.6.4 Sběr krevních buněk	834
17 VYBRANÉ KAPITOLY....	836
17.1 Vybrané kapitoly z klinické onkologie	836
17.1.1 Komunikace s onkologickým pacientem	837
17.1.2 Epidemiologie zhoubných nádorů	838
17.1.3 Prevence zhoubných nádorů	839
17.1.4 Screening zhoubných nádorů	840
17.1.5 Diagnostika zhoubných nádorů	841
17.1.6 Nádorové markery a jejich využití	843
17.1.7 Principy protinádorové léčby	845
17.1.8 Akutní stavy v onkologii	847
17.1.9 Terminální péče o onkologického pacienta	851
17.1.10 Závěr	854
17.2 Vybrané kapitoly z psychiatrie	854
17.2.1 Afektivní poruchy s komorbidní úzkostí u tělesně nemocných	854
17.2.2 Deliria	861
17.3 Otravy a poškození z fyzikálních příčin	865
17.3.1 Akutní otravy	865
17.3.2 Poškození z fyzikálních příčin	881
17.4 Adherence k léčbě	884

18 PRAKTICKÉ PROBLÉMY V INTERNĚ	885
18.1 Interní předoperační vyšetření	885
18.1.1 Na čem závisí riziko operačního výkonu	885
18.1.2 Algoritmus provedení předoperačního vyšetření	886
18.1.3 Jak jednotlivá nejčastější onemocnění ovlivňují operační riziko?	886
18.1.4 Nejdůležitější skupiny farmak v perioperačním období	889
18.1.5 Stratifikace rizika jednotlivého pacienta	889
18.2 Vybraná problematika z intenzivní péče	890
18.2.1 Indikace k intenzivní péči	890
18.2.2 Základy monitorování pacienta	891
18.2.3 Základy oxygenoterapie u spontánně ventilujících	891
18.3 Základní invazivní výkony	892
18.3.1 Centrální žilní katétr	892
18.3.2 Příprava, péče a komplikace po angiografii	894
18.3.3 Hrudní punkce (punkce pleurální dutiny, torakocentéza)	896
18.3.4 Punkce ascitu (punkce peritoneální dutiny, paracentéza)	896
18.3.5 Příprava, péče a komplikace po endoskopii GIT	897
18.3.6 Příprava k vyšetření kontrastní látkou	899
18.4 Farmakoterapie v graviditě	900
18.5 Antitrombotika (protidestičková léčiva a antikoagulancia)	906
18.5.1 Léčiva užívaná k inhibici primární hemostázy (protidestičková léčiva)	906
18.5.2 Fibrinolytika	913
18.6 Prevence, epidemiologie, klinické studie a EBM	914
18.6.1 Prevence a epidemiologie	914
18.6.2 Rizikové faktory	915
18.6.3 Strategie preventivní kardiologie	916
18.6.4 Metodika epidemiologických studií	920
19 ZÁSADY LABORATORNÍHO VYŠETŘOVÁNÍ	925
19.1 Význam laboratorních vyšetření	925
19.2 Správná indikace a účelnost laboratorního vyšetření	926
19.3 Laboratorní vyšetření	927